

УДК 616.83-008.5-053.2-085.2-07-036.86

М.Є. Маменко¹, І.В. Романкевич¹, Г.А. Шлєєнкова²

Порушення розумового розвитку дитини: причини та можливості попередження

¹Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

²Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

Modern Pediatrics.Ukraine.2020.3(107): 46-53; doi 10.15574/SP.2020.107.46

For citation: Mamenko ME, Romankevych IV, Shlieienkova HO. (2020). Childhood mental developmental disorders: causes and possibilities of prevention. Modern Pediatrics. Ukraine. 3(107): 46-53; doi 10.15574/SP.2020.107.46

Порушення розумового розвитку, або розумова відсталість, є не тільки тяжким випробуванням для дитини та її родини, але й проблемою для системи охорони здоров'я країни. Відсутність єдиної термінології та уніфікованих підходів до діагностики не дають змоги визначити реальні масштаби проблеми, але вважається, що розумова відсталість спостерігається приблизно в 1–3% населення світу та переважає у країнах із низьким і середнім рівнем доходів. Розумова відсталість може маніфестувати в дітей різного віку, мати різний ступінь виразності та різний потенціал ефективності корекції, що робить своєчасну діагностику важливим, але й досить складним завданням. Підходи до виявлення порушень розумового розвитку різняться залежно від віку дитини. **Мета** — ознайомити широке коло лікарів із принципами діагностики, можливого медикаментозного втручання та реабілітації дітей із порушеннями розумового розвитку.

Висвітлено такі основні питання: найчастіші причини порушень розумового розвитку; вплив неповноцінного харчування на розвиток розумової відсталості; діагностика порушень розумового розвитку в дітей різного віку; важливі елементи об'єктивного обстеження у виявленні порушень розумового розвитку; оцінка інтелекту з розрахунком коефіцієнта IQ; можливості профілактики та корекції порушень розумового розвитку у дітей.

Затримка розумового розвитку має залишатися в центрі особливої уваги лікарів різних спеціальностей з огляду на широкий спектр причин, які до неї призводять. Особлива роль у питаннях вчасної діагностики порушень ментальних функцій, виявлення можливих причин, створення плану обстеження належить фахівцям загальної практики. Від них також залежить профілактика форм розумової недостатності, пов'язаних із нерациональним харчуванням, недостатньою увагою з боку батьків до виховання дитини, впливом різних факторів середовища. У багатьох випадках розумову відсталість і загальні порушення розвитку легше попередити, ніж лікувати.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів

Ключові слова: порушення розумового розвитку, діти, діагностика, лікування, реабілітація.

Childhood mental developmental disorders: causes and possibilities of prevention

M.E. Mamenko¹, I.V. Romankevych¹, H.O. Shlieienkova²

¹Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education, Kyiv, Ukraine

²V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

Mental deficiency or mental retardation is not only a challenging ordeal for a child and their family, but also a problem for any country's health care system. The lack of common terminology and unified diagnostic approaches does not allow us to determine the real extent of the problem, but it is estimated that mental retardation is observed in about 1–3% of the world's population and prevails in low and middle income countries.

Mental retardation can manifest in children of different ages; it can have different degrees of severity and different potential for correction efficiency, which makes timely diagnosis an important but also a challenging task. Approaches to identifying mental development disorders vary depending on the age of the child.

The aim is to familiarize a wide audience of doctors with the principles of diagnosis, possible medical intervention and rehabilitation of children with mental disorders. The following main issues are discussed: common causes of impaired mental development; the influence of malnutrition on the development of mental retardation; diagnosis of mental development disorders in children of different ages; important elements of an objective examination in identifying impaired mental development; intelligence assessment with the IQ coefficient calculation; opportunities for prevention and correction of mental development disorders in children.

Mental development retardation should be in the spotlight of attention of doctors of various specialties, taking into account the wide range of causes leading to it. General practitioners have a special role in issues of timely diagnosis of mental disorders, identification of possible causes, and creation of a survey plan.

The prevention of forms of mental deficiency associated with malnutrition, insufficient parental attention to the upbringing of the child, and the influence of various environmental factors also depend on them. In many cases, mental retardation and general developmental disorders are easier to prevent than to treat. No conflict of interest were declared by the authors.

Key words: mental development disorders, children, diagnosis, treatment, rehabilitation.

Нарушения умственного развития ребенка: причины и возможности предупреждения

М.Е. Маменко¹, И.В. Романкевич¹, А.А. Шлєєнкова²

¹Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, г. Київ, Україна

²Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

Нарушения умственного развития, или умственная отсталость, является не только тяжелым испытанием для ребенка и его семьи, но и проблемой для системы здравоохранения страны. Отсутствие единой терминологии и унифицированных подходов к диагностике не позволяют определить реальные масштабы проблемы, но считается, что умственная отсталость встречается приблизительно у 1–3% населения мира и преобладает в странах с низким и средним уровнем доходов.

Умственная отсталость может манифестировать у детей разного возраста, иметь разную степень выраженности и разный потенциал эффективности коррекции, что делает своевременную диагностику важной, но и достаточно сложной задачей. Подходы к выявлению нарушений умственного развития отличаются в зависимости от возраста ребенка.

Цель — познакомить широкий круг врачей с принципами диагностики, возможного медикаментозного вмешательства и реабилитации детей с нарушениями умственного развития.